

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 23P/72/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5716213045
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Majcher
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2018:5716213045.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin v konaní pred sudcom Mgr. Petrom Majcherom vo veci starostlivosti o maloleté deti: P. F., A. XX.XX.XXXX Y. P. F., A. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny P., pracovisko S. S., deti matky: Y. F., A. XX.XX.XXXX, bytom O. A.P. XX/XX, P., a otca: P. F., A. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., t.č. bytom P.M. XXA/XX, P. - F., za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry P., o návrhu starej matky B. F.Á., A. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q.. Š.Y. X/XX, P., zastúpená JUDr. Ivetou Ďurčaťovou, advokátkou, so sídlom Kollárova 35, Martin, na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd maloleté deti P. F., A.. XX.XX.XXXX a P. F., A.. XX.XX.XXXX zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F., A.. XX.XX.XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia s tým, že právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok má iba v bežných veciach a to počnúc od 06.12.2016.

Matka Y. F., A.. XX.XX.XXXX je povinná platiť výživné na maloletú P. F., A.. XX.XX.XXXX vo výške 100,- eur mesačne a na maloletého P. F., A.. XX.XX.XXXX vo výške 70,- eur mesačne počnúc od 06.12.2016 vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny P..

Nedoplatok na výživnom za obdobie od 06.12.2016 do 30.11.2018 v celkovej výške u maloletej P. F. 2.383,98,- eur a u maloletého P. F. 1.668,76,- eur súd matke povoľuje zaplatiť v mesačných splátkach po 30,- eur spolu s bežným výživným na každé dieťa zvlášť pod následkom straty výhody splátok.

Otec P. F., A.. XX.XX.XXXX je povinný platiť výživné na maloletú P. F., A.. XX.XX.XXXX vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu mesačne a na maloletého P. F., A.. XX.XX.XXXX vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu mesačne počnúc od 06.12.2016 vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny P..

Nedoplatok na výživnom splatný za obdobie od 06.12.2016 do 30.11.2018 v celkovej výške u maloletej P. F. 653,90,- eur a u maloletého P. F. 653,90,- eur súd otcovi povoľuje zaplatiť v mesačných splátkach po 10,- eur spolu s bežným výživným na každé dieťa zvlášť pod následkom straty výhody splátok.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny P., pracovisko S. S. ako orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podal na tunajšom súde dňa 31.10.2016 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, na odovzdanie mal. detí P. F., A.. XX.X.XXXX

a P. F., A.. XX.X.XXXX, do osobnej starostlivosti starej matky B. F., A.. XX.X.XXXX, bytom Q.. Š. X/XX, P.. Zároveň dal podnet na začatie konania o zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

Svoj návrh odôvodnil skutočnosťou, že mal. deti P. a P. boli po rozvode manželstva rodičov rozsudkom OS Martin právoplatným dňa 5.6.2014 zverené do osobnej starostlivosti matky. Dňa 13.1.2016 orgán SPODaSK osobne kontaktovala stará matka mal. detí B. F., ktorá uviedla, že žiada o riešenie nepriaznivej situácie v rodine jej dcéry Y. F. a mal. detí. Stará matka vyjadrila obavu o ich zdravý vývin, nakoľko dcéra si našla priateľa F. Y., ktorý má deti psychicky ohrozovať, zavražďovať ich, nadávať im a správať sa voči nim aj matke agresívne. Tiež uviedla, že dcéra túto situáciu odmieta riešiť, nechce si priznať vzniknuté problémy a začala neprimerane požívať alkoholické nápoje. Deťom sa zhoršil prospech v škole aj celkové správanie. Táto situácia bola následne riešená prostredníctvom opatrení SPODaSK v rodine. Zo strany úradu bolo realizovaných niekoľko pohovorov s matkou a jej partnerom za účelom spolupráce pri riešení problémov v rodine. Tieto však boli neúspešné z dôvodu, že matka odmietala priznať problémy v rodine, nespolupracovala, bola s ňou ťažká komunikácia. O spoluprácu bola preto požiadaná P.. P. Ď. z RPPS ÚPSVaR v P., ktorá s rodinou intenzívne spolupracovala. Počas uvedeného obdobia boli mal. deti z dôvodu ich želania v starostlivosti starej matky. Na základe stretnutí na RPPS sa situácia v rodine stabilizovala a deti sa chceli vrátiť domov. Mal. P. X. a vrátil k matke v apríli 2016 a mal. P. sa vrátila do domáceho prostredia až po skončení poradenského procesu na RPPS v auguste 2016. Situácia v rodine sa však opätovne zhoršila. Na základe aktuálnych informácií zistených dňa 28.10.2016 má navrhovateľ za to, že mal. deti sú pravdepodobne vystavované neprimeranému správaniu zo strany priateľa matky. Matka v neúmernej miere požíva alkoholické nápoje. Deti majú obavu byť doma, nevedia odhadnúť aké správanie môžu očakávať od matky a jej priateľa, v domácom prostredí sa necítia bezpečne. Mal. deti vyjadrili svoju túžbu opustiť matkinu domácnosť a žiť v domácnosti svojej starej matky p. B. F.. Stará matka sa o deti chce postarať a zabezpečiť im bezpečné prostredie pre ich zdravý vývin. Otec mal. detí P. F. je o situácii v rodine informovaný. V minulosti však neprejavil záujem o to, aby mu boli deti zverené do starostlivosti ani v období, keď v rodine boli vyhrotené problémy. Podľa súčasných informácií otec nemá stabilné bývanie a žije u svojho známeho. Počas obdobia kedy žil s rodinou tiež dochádzalo k násiliu na matke detí. Mal. P. má k otcovi veľmi negatívny vzťah. Mal. P. ho síce pravidelne navštevuje, majú spolu dobrý vzťah, ale otec momentálne nevie deťom zabezpečiť stabilné prostredie pre ich zdravý vývin. Nariadenie neodkladného opatrenia orgán SPODaSK navrhuje s prihliadnutím na možné ohrozenie zdravia a priaznivého vývoja mal. detí.

2. Uznesením č.k. 23P/72/2016-19 zo dňa 3.11.2016 súd na základe podnetu orgánu SPODaSK začal z úradnej povinnosti podľa § 23 ods. 2 CMP konanie o zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F., A.. XX.X.XXXX a uznesením č.k. 23P/72/2016-20 zo dňa 3.11.2016 ustanovil mal. deťom pre konanie kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny P., pracovisko S. S..

3. Uznesením č.k. 23P/72/2016-21 zo dňa 3.11.2016 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil povinnosť matke Y. F. odovzdať mal. deti P. F. a P. F., A.. XX.X.XXXX do starostlivosti starej matky B. F., A.. XX.X.XXXX, bytom Q.. Š. X/XX. Uznesenie o neodkladnom opatrení nadobudlo právoplatnosť dňa 6.12.2016.

4. Vo veci súd rozhodol uznesením č.k. 23P/72/2016 - 196 zo dňa 25.07.2017, zveril maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a rodičov zaviazal platením výživného.

5. Proti tomuto rozhodnutiu sa v zákonnej lehote odvolali obaja rodičia. Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 9CoP/68/2017-253 zo dňa 31.01.2018 predmetné rozhodnutie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia rozhodnutia okresného súdu bolo, že o návrhu rozhodol nesprávnou formou rozhodnutia a mal vo veci samej rozhodnúť rozsudkom.

6. Na pojednávaní konanom dňa 02.11.2018 bol prítomný otec, kolízny opatrovník, navrhovateľka, zástupca navrhovateľky a prokurátor Okresnej prokuratúry P.. Matka sa na pojednávaní nezúčastnila, predvolanie jej bolo doručené riadnym spôsobom. Svoju neprítomnosť ospravedlnila a nežiadala o odročenie pojednávania. Súd pojednával v zmysle ustanovenia § 31 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v spojení s § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), podľa ktorého, ak sa predvolané osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa

pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie. Súd rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti matky.

7. Súd považuje na tomto mieste za potrebné uviesť, že matka bola dňa 31.10.2018 osobne v Infokancelárii Okresného súdu Martin (bola PN od 22.10.2018), hoc na pojednávanie podľa jej vyjadrení z dôvodu PN prísť nemohla. Súd je toho názoru, že matka týmto konaním len preukázala nezáujem o maloleté deti a vyriešenie danej situácie.

8. Súd vykonal dokazovanie:

- výsluchom matky, otca, starej matky, zástupcu starej matky, kolízneho opatrovníka, maloletých detí a prokurátora,
- rodnými listami maloletých detí,
- lustráciou v registri pobytu obyvateľov,
- rozsudkom 21P/8/2014 zo 6.5.2014 - rozsudok o rozvode manželstva rodičov,
- lustráciou sociálnej poisťovne,
- výpisom zo živnostenského registra,
- ÚPSVaR S. S. - oznámenie,
- Potvrdením o poberaní prídavkov na deti,
- Správou zamestnávateľa matky S. X..H..E.. a potvrdením jej zárobku,
- potvrdením o poberaní dávok v hmotnej núdzi z 8.2.2017,
- potvrdením z ÚPSVaR S.. S.,
- rozpisom výdavkov a dokladov o platení inkasa, plynu, elektriny,
- výpisom z účtu k platbám nájomné a inkaso, telefón,
- návrhom na schválenie dohody o vine a treste, v príl. obálke orig. výpisu z účtu a dokladu SIPO,
- výpisom klasifikácia prospechu maloletých,
- správou zo 4.5.2017 zo základnej školy U.. O., P.,
- doplnením správy,
- doplnením zárobku matky od zamestnávateľa,
- zárobkom matky od zamestnávateľa S. za 1 - 4/2017,
- doplnením informácie zo základnej školy o vymeškaných hodinách P. F., A.. XX.X.XXXX ku dňu 18.5.2017 : 39 ospravedlnených hodín,
- správou z prešetrenia pomerov z 22.5.2017, čo bola žiadaná na strane otca,
- správou z 22.5.2017 zo sociálnej poisťovne ohľadom otca detí,
- úradným záznamom ÚPSVaR prac. S.. S. z 29.5.2017,
- dokladmi o vkladoch v hotovosti bankovým prevodom, doklady doložil otec ako platby nájomného
- doplnením správ zo školy ohľadom rozpisu dochádzky a rozpisu známok na vysvedčení, teda dochádzky a známok čo sa týka P. F.,

doplneným dokazovaním:

- výsluchom maloletých detí, výsluchom otca, starej matky, kolízneho opatrovníka a prokurátora,
- potvrdením súčasného zamestnávateľa matky o príjme,
- správou o povesti otca,
- správou o povesti starej matky,
- potvrdením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny P. o evidencii otca medzi uchádzačmi o zamestnanie.

9. Matka pred súdom vypovedala, že so zverením mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky nesúhlasí. Chce, aby deti zostali u nej, nakoľko si myslí, že počas spolužitia bolo deťom u nej dobre. Starostlivosť o maloletých zabezpečovala na dobrej úrovni. Pripustila, že boli isté problémy so správaním dcéry P., ktorá ju neposlúchala a nerešpektovala. Táto chce zostať u starej matky, pretože si tam môže robiť čo chce. S mal. P. nejaké problémy neboli. Stará matka od nich deti doslova uniesla, chodievala na sociálku a podáva tam rôzne vyjadrenia na jej adresu. Vzťahy medzi nimi sú zlé. Návrh starej matky považuje za vykonštruovaný. Ona je zamestnaná v spol. S. H. a pracuje pri CNC stroji. V tejto firme pracuje i partner. V práci aj fúkajú, takže alkohol cez týždeň nemôže požívať. Občas si kúpia nejaký O. a v piatok napr. fľašu vína, ale určite nie, že by sa jednalo o nejaké extrémne požívanie alkoholu. Partner v minulom roku chodil hrať na automatoch, ale nemyslí, že by sa jednalo o závislosť. Toho roku už hrať nechodí. Okrem príjmu zo zamestnania má príjem z prenájmu domu, ktorý bol

kupovaný na hypotéku, a to 250,-Eur mesačne, z čoho je platená hypotéka. Z tohto príjmu platí aj daň. Počas manželstva s otcom detí sa o deti starali čo najlepšie, ako vedeli s tým, že jej matka stále zasahovala do všetkého, vrátane starostlivosti o deti. Čo sa týka výpovedí maloletých, tak na 80 % je všetko klamstvo, je to vymyslené. Pokiaľ deti odišli z domácnosti, bolo to len preto, že si chcú robiť sami, čo chcú. Čo sa týka partnera, tento ich chcel vychovávať, podieľať sa na ich výchove, oni však nechceli prijať jeho názory. Správanie dcéry bol pre ňu veľký šok a pociťuje to ako krivdu dokonca života. Zostala potom taká citovo vyprahlá s tým, že maloletú nekontaktovala. Zrušila jej i telefón, ale to z toho dôvodu, že predtým pretelefonovala asi 30,-Eur. Pokiaľ ide o syna, tohto sa snažila kontaktovať telefonicky. Nechce však nejakým spôsobom pred deťmi ponížovať, prosí sa o to, aby sa mohla s nimi stretnúť. Zo strany starej matky ide o psychické vydieranie, podrývanie rodičovskej autority.

10. Otec na pojednávaniach rovnako uviedol, že nesúhlasí so zverením mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Vypovedal, že všetko čo uviedla stará matka je klamstvo. Táto mu bráni v telefonickom kontakte s maloletými, takisto v stretávaní s nimi. Na výživu maloletých prispieva, má odložené účtenky, knižku asi 40 strán, kde sú doklady, že prispieval aj 200 - 300,-Eur na mesiac. Mal. P. ku nemu chodíva cez víkendy, soboty, nedele. Takisto bol u neho cez sviatky. K súčasným pomerom matky sa nevie vyjadriť. Predtým, kým bývali spolu, tak sa o maloletých riadne od malička starala. On v súčasnosti býva v podnájme na ulici P. v prenajatom byte. Jedná sa o nájom štvorizbového bytu, kde tento má prenajatý od kamaráta, ktorý sa volá H. Y.. Nájomné posiela na účet po 200,-Eur mesačne. Čo sa týka návrhu na úpravu práv a povinností k maloletým, tak navrhuje striedavú osobnú starostlivosť, a to napr. v týždenných intervaloch s tým, že týždeň by boli deti u neho a týždeň u matky. V čase po rozvoze zostali deti v osobnej starostlivosti matky. Vtedy otázku striedavej osobnej starostlivosti neriešil, nakoľko mal zdravotné problémy. Tieto má aj doposiaľ, ale už sa to o niečo zlepšilo. Vybavuje si aj invalidný dôchodok. Nie je zamestnaný. Je evidovaný na úrade práce a nemá žiadne príjmy. Nájomné platí z úspor, ktoré má z minulosti, keď podnikal. Nemá úspory na účte, ale pri sebe. Partnera matky pozná s tým, že takisto má informácie, že má nejaké problémy, že aj užíva alkohol. Vyjadril nesúhlas, že býva v spoločnej domácnosti s matkou, aj sa to snažil s ňou riešiť. Matka detí tiež mala isté obdobie problémy s užívaním alkoholu. Tiež jej dohovára, vyjadril sa aj pred úradom práce, že by mohla absolvovať aspoň ambulantné liečenie. Poukazuje aký je morálny profil starej matky, kde maloletá P. bola sexuálne zneužitá v čase, kedy bola na návšteve u nej na Silvestra. Jednalo sa o trestné konanie pred tunajším súdom sp. zn. 1T/21/2016. Predtým, kým boli maloleté deti malé, tak stará matka pila a dokonca aj dcéru - bývalú manželku stále navádzala na pitie alkoholu. Stará matka pije aj v súčasnosti. Návrh starej matky tiež považuje za účelový, ide jej len o peniaze. Pred pojednávaním dňa 5.6.2017 súdu doručil návrh na zverenie mal. detí do svojej osobnej starostlivosti a určenie výživného zo strany matky vo výške 40,-Eur mesačne na mal. P. a 30,-Eur mesačne na mal. P., počnúc od právoplatnosti rozsudku. Na tomto návrhu zotrval aj na poslednom pojednávaní, pričom naviac uviedol, že čo sa týka prípadnej otázky úpravy styku, chce sa stretávať s maloletými deťmi bez obmedzení. Invalidný dôchodok mu nebol priznaný. Je pravda, že má dlžobu v sociálnej a zdravotnej poisťovni. Tieto dlhy vznikli z toho dôvodu, že bol chorý. Je pravda, že bol asi 2 - 3 roky dozadu podmienene odsúdený v súvislosti so spoločenstvom vlastníkov bytov za spreneveru, no podmienka mu už skončila. K otázkam ohľadne nájmu bytu uviedol, že nájomnú zmluvu nevie predložiť, pretože toho času nemá platnú zmluvu, nakoľko sa pripravuje. Hovoril mu právnik pani O., že je tam problém, lebo ona má trvalý pobyt v W. a na katastri to trvá 60 dní kým sa to zmení. Z tohto titulu nájomnú zmluvu momentálne nemôže predložiť. Prítomnosť druhého nájomcu pána Y. ani jeho vyjadrenie nezabezpečil. Navrhol doplniť dokazovanie vypracovaním znaleckého posudku ako bolo uvedené v správe RPPS P..

Na poslednom pojednávaní konanom dňa 02.11.2018 otec svoje predchádzajúce vyjadrenia pozmenil a uviedol, že chce podotknúť, nakoľko tu bolo viackrát prezentované, že deti akoby boli jemu zobraté zo starostlivosti, že jemu deti zverené do starostlivosti neboli, maloleté deti sú v súčasnej dobe naďalej zverené rozhodnutím súdu matke. On sa o ne chcel starať, ale v súčasnej dobe, ako tu už bolo aj povedané, deti sú veľké, maloletá bude o chvíľku plnoletá a sľúbil im pred týmto pojednávaním, že nebude sa stavať proti tomu rozhodnutiu, aby boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Len podotkol, že sa zmenila od posledného rozhodovania tá skutočnosť, že jeho zdravotný stav sa podstatne zhoršil. Apelovať možno na to, aby aj výška výživného bola možno v nižšom rozsahu. Samozrejme, do nejakých dlžôb sa dostal aj v súvislosti s jeho zdravotným stavom. Situácia je taká, že máva záchvaty, niekedy aj odpadne, čoho svedkom bol aj maloletý a jeho možnosť v rámci živnosti podnikat' sa podstatne zhoršila, nemôže vykonávať živnosť v takom rozsahu, ako by som si želal, potrebuje sa zdravotne trošku dať do poriadku, aby mohol nejakým spôsobom reálne fungovať a zarábať finančné prostriedky. Časť

nasporených peňažných prostriedkov použil na vyplatenie dlhov, časť dlhov mu ešte stále zostala a preto žiada, aby výživné nebolo v takej výške, ako bolo v poslednom rozhodnutí súdu. Čo sa týka aj úpravy styku s maloletým, myslí si, že aktuálne to už asi ani nebude potrebné, keďže sa dohodli aj so starou matkou, aj s maloletými, že styk bude prebiehať na báze nejakej dohody, dobrovoľnosti, takto to funguje už nejakú dobu, čiže styk v podstate najmä s maloletým prebieha bezproblémovo, prebieha aj nad rámec, ako bolo rozhodované naposledy a čo sa týka maloletej, táto bude čo nevidieť plnoletá, takže tam to funguje tiež. Ak chce, ozve sa, prípadne sama príde, takže z tohto dôvodu považuje úpravu styku aktuálne za bezpredmetnú.

11. Stará matka detí B. F. navrhla rozhodnúť o zverení mal. detí P. a P. do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Vypovedala, že deti sú u nej v podstate od 7.11.2016. Deti bývajú u nej a sú spokojné. Občas je nejaký problém, čo sa týka správania, no ich výchovu zvláda. Od obdobia, ako sú maloletí v jej starostlivosti, zo strany rodičov peňažným plnením na ich výživu prispievané nie je vôbec. Otec maloletých kúpil synovi, keď išli na lyžiarsky, lyžiarske topánky za 27,-Eur a asi dvakrát doniesol maloletým nejaké jedlo. Čo sa týka dôvodov pre náhradnú osobnú starostlivosť, tak maloleté deti sa vyjadrovali, že sa boja partnera matky a v podstate aj samotnej matky. V minulosti už podala návrh na zverenie, následne sa situácia o niečo zlepšila, takže maloletí sa vrátili naspäť. Keď sa to stalo, to správanie ako predtým, teda požívanie alkoholu a pod. začalo odznova. U partnera matky podľa jej informácií sa jedná o neliečeného gamblera. Vie, že tam bola viackrát volaná polícia, takisto maloletá P. uvádzala, že sa jej partner matky vyhrážal, že s ňou zatočí. Obidve maloleté deti hovoria, že sa nechcú vrátiť do domácnosti matky a chcú u nej zostať. Mal. P. chodí do siedmej triedy základnej školy v P. a P. do prvého ročníka X. E. Š. E. Y. X. Q. P. - U.. Jej príjem pozostáva zo starobného dôchodku a opatrovateľského príspevku na sestru. Náklady na bývanie sú nájom t.j. preddavky do bytového spoločenstva 200,-Eur mesačne, elektrina okolo 27,-Eur mesačne, plyn 11,-Eur štvrťročne, televízia P. 25,-Eur mesačne a tiež náklady týkajúce sa miestnych poplatkov, odvoz komunálneho odpadu, daň a pod. Čo sa týka nákladov na deti, tak len potom, ako prišli ku nej, tak na oblečenie vynaložila viac ako 200,-Eur, nakoľko prišli len s vecami, ktoré mali. Matka maloletej poslala nejaké veci, aj to v podstate len veci nepotrebné, nejaké časopisy a pod. Takisto zdravotnú kartu poslala synovi po mesiaci a kartu na autobus takisto po mesiaci. Ohľadne styku maloletého P. s otcom navrhuje rozhodnúť tak, ako bolo uvedené v správe Referátu poradensko-psychologických služieb, teda styk upraviť od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod.. Otec sa s maloletým P. v takomto rozsahu aj doteraz stretával. Čo sa týka maloletej P., tu stretávanie nenavrhuje upravovať. Pokiaľ ide o styk detí s matkou, nevie sa vyjadriť. Výšku výživného navrhuje zo strany oboch rodičov na obidve deti po 100,-Eur mesačne, ale ponecháva to na zvážení súdu.

Na pojednávaní konanom dňa 02.11.2018 stará matka zotrvala na doterajších vyjadreniach, nemala záujem vo veci nič viac uviesť, rovnako ak ojej zástupkyňa.

12. Mal. P. F. sa pri výsluchu pred súdom vyjadril, že chodí do siedmej triedy základnej školy v P. a býva na L. u starej matky. Býva tam už od obdobia pred Vianocami. Tiež tam býva sestra P.. Do školy dochádza autobusom. Matka býva stále v P. spolu s partnerom, otec vo Q. v trojizbovom byte. Ku otcovi chodieval každý druhý víkend od piatku do nedele. Otec býva ešte s jedným spolubývajúcim. Stará matka mu dovolí chodiť k otcovi, stretávať sa s ním, nie sú tam žiadne problémy. Sestra ku otcovi nechodí, ani sa s ním nejako nestretáva. Ku matke do jej domácnosti nechodí, stretne sa s ňou len občas na zastávke. Čo sa týka bývania u starej matky, je im dobre. Jemu to vyhovuje, takisto aj sestre. Z domácnosti od matky odišli v podstate kvôli matkinmu priateľovi s tým, že boli medzi nimi problémy. Napr. sa začali cez víkend biť s matkou, takisto matkin priateľ raz napadol sestru, potiahol ju za vlasy k zemi, tak ju držal. Matka voči tomu nejako nezasiahla. Matka cez víkendy väčšinou bývala opitá, nič vtedy nerobí. Ku matke by aj išiel, pokiaľ by tam ten partner nebýval. S otcom si tiež telefonuje, s matkou v podstate len vtedy, keď je u otca, teda raz za čas. Nevie, či otec niekde pracuje, ale spomínal, že robí v nejakej reštaurácii. Príspeje mu napr. mu kúpil topánky. Takisto kúpi potraviny, sladkosti a pod.. Je pravda, že už aj predtým bola taká situácia, že spolu so sestrou boli u starej matky s tým, že potom sa vrátili. Na začiatku sa to zlepšilo, potom sa to však zasa začalo zhoršovať, matka s partnerom začali piť. Boli tam hádky, takisto bitky, bolo to hlavne cez víkendy. Trvalo to asi štyri mesiace, potom zasa odišli.

Mal. P. F. sa pred súdom vyjadrila, že z domácnosti matky v podstate odišli preto, že nechceli bývať s jej priateľom F. Y.. V domácnosti vznikla zlá atmosféra kvôli tomuto priateľovi. Začali s matkou veľmi piť. Potom, ako sa matka s otcom rozviedli, tak otec ešte býval v spoločnej domácnosti určitú dobu po rozvode, asi nejaký jeden - dva roky s tým, že chodieval do roboty. Potom si matka našla priateľa F., ktorého si neskôr tam aj do domácnosti nasťahovala, z čoho vznikala zlá atmosféra. Oni spolu pili. Takisto otec, keď chodieval z práce večer domov, tak ten F. ho núkal alkoholom a zase potom, keď

otec odišiel, tak F. na neho nadával. Takto pili v podstate každý víkend. Neskôr sa otec zo spoločnej domácnosti odsťahoval. Matka s priateľom takto pokračovali s tým, že pili hlavne cez víkendy. Takisto tam chodievali rôzne návštevy, najmä kamaráti toho F.. Partner matky potom začal byť aj agresívny s tým, že sa stalo napr. že ju raz chytil za vlasy, tak ju ťahal až k zemi. Matka to videla, bola však zrejme opitá. Videl to aj brat. Napadol ju vtedy preto, že si zastala starkú, keď na ňu nadával. Myslí si, že matka je týmto partnerom ovplyvnená. Myslí, že to bolo už extrémne, že je aj závislá. Chodili sa poflakovať. Bývajú u starkej už asi pol roka, určite na Vianoce už boli u nej. Podmienky bývania tam majú dobré, zariadili si aj izbu. Ona chodí do strednej školy v P. - U.. Za to obdobie, ako sú u starej matky sa s otcom stretla iba jedenkrát v reštaurácii. S týmto si netelefonuje, ani sa s ním nestretáva. Nechce sa s ním nejako stretávať, nemá záujem aj z toho dôvodu, že otec len hovorí rôzne klamstvá, pretvaruje sa aj pred bratom, vymýšľa si. Vie, že brat sa s ním stretáva, aj mu telefonuje. Kde býva otec, nevie presne. Brat spomínal, že v nejakom trojizbovom byte vo Q.S., kde má bývať s nejakým kamarátom. Takisto len z počutia vie, že má pracovať pre H., že rozváža obedy. Asi je to na čierno. S matkou sa takisto od doby, ako odišli k starej matke, nestretla, nebýva s ňou v telefonickom kontakte. Občas matka zavolá bratovi s tým, že poväčšine, keď mu zavolá, tak je opitá. V minulosti sa už stalo, že odišli z miesta bydliska ku starej matke a po určitom čase sa vrátili naspäť. Na začiatku to bolo trochu lepšie a po čase sa to zasa začalo. Zasa tie konflikty, požívanie alkoholu a iné. Vie, že situácia u matky sa nezmenila, informácie má od kamarátov. Títo hovoria, že matku stále vidia opitú, že to tak pokračuje dodnes. Myslí si, že náhradná starostlivosť u starej matky by toho času bola pre ňu aj brata najlepšia.

Na pojednávaní konanom dňa 02.11.2018 maloleté zhodne uviedli, že v starostlivosti starej matky sú už 3 roky. Na svojom názore trvajú, nechcú, aby sa na tom niečo menilo. Pokiaľ sa vyjadrili k otázke, či sa zmenila od doby posledného pojednávania, resp. rozhodovania nejako situácia, najmä maloletý uviedol, že sa z času na čas s matkou stretne, či už je to príležitostne na zastávke alebo párkrát sa aj dohodli a to za účelom prevzatia si nejakých vecí. Matka poslala 20,- eur, dopĺňa aj stará matka, že to bolo teraz na narodeniny, minulý rok neposlala nič. Maloleté deti ďalej uviedli, resp. maloletý, že s otcom sa stretáva tak, ako bolo v zmysle rozhodnutia a prípadne, keď prejaví otec záujem alebo sa dohodnú, tak je to niekedy aj mimo tejto doby určenej v poslednom rozhodnutí súdu. Maloletá uviedla, že s otcom sa stretla dvakrát. Jedenkrát to bolo, keď mala narodeniny a druhýkrát, keď sa potrebovali porozprávať ohľadom otcovho bratranca.

13. Z písomne podaných správ zo strany kolízneho opatrovníka zo dňa 8.2.2017 a 22.5.2017 súd zistil, že stará matka B. F., A.. XX.X.XXXX býva v 4-izbovom byte na adrese Q.. Š. X/XX, P. Byt je v jej vlastníctve. V spoločnej domácnosti býva tiež jej sestra P. O., A.. XX.X.XXXX, ktorá je invalidná dôchodkyňa, osoba s ŤZP. Opatrovanie vykonáva stará matka detí. Pani O. má svoju vlastnú izbu. Mal. deti P. a P. majú u starej matky tiež vlastnú izbu, ktorá je účelne zariadená. Hygiena a čistota v domácnosti je na požadovanej úrovni. Príjmy na strane starej matky tvorí opatrovateľský príspevok vo výške cca 92,-Eur mesačne a starobný dôchodok vo výške 394,30,-Eur mesačne. Náklady na domácnosť platí - nájom 200,-Eur mesačne, inkaso 25,-Eur mesačne a štvrťročne plyn po 11,-Eur. Stará matka uviedla, že aj naďalej sa chce postarať o svoje vnúčence. Ako dôvod uviedla, že deti nemajú momentálne kam ísť, u matky sa situácia nezmenila, pravdepodobne sa ešte zhoršila a matka začala požívať alkoholické nápoje ešte vo väčšej miere ako predtým. Naďalej žije s partnerom p. Y., z ktorého majú deti obavu a boja sa jeho údajného nevyspytateľného správania. O mal. P. sa matka vôbec nezaujíma, zaujala voči nej úplne odmietavý postoj, nechce s ňou komunikovať ani sa stretávať. S mal. P. matka udržuje sporadický telefonický kontakt. Telefonuje mu len ak je na pobyte u otca. Počas telefonátov je často pod vplyvom alkoholu, vyjadruje sa vulgárne na starú matku a tiež svojimi vyjadreniami ako napr. že si niečo urobí, psychicky vydiera svojho syna. Matka deťom nabalila len veľmi nevyhovujúce oblečenie, žiadne topánky. Mal. P. poslala prázdnu krabičku od cigariet, jedny spodné nohavičky, zošit a nejaký katalóg. Nepripieva žiadnymi finančnými prostriedkami na starostlivosť o deti. S otcom má mal. P. dobrý a blízky vzťah, avšak stará matka uviedla, že by bola rada, aby tento styk otca s dieťaťom bol upravený súdom, nakoľko otec s ňou vôbec nekomunikuje a všetko rieši len prostredníctvom syna. Mal. P. sa s otcom stretla, ale vždy len na pár hodín. Čo sa týka vyživovacej povinnosti tú otec neplní, synovi kúpil len zimné topánky a dcére poslal po synovi sladkosti. Inak všetko potrebné financuje stará matka. Otec býva v prenajatom 3-izbovom byte na J.. P. XXA/XX, P. - F., kde s ním žije aj kamarát, ktorý má v byte samostatnú izbu. Na nájomnom za byt sa podieľajú spoločne. Domácnosť je kompletne zariadená novým nábytkom, hygiena v domácnosti je na požadovanej úrovni. Otec uviedol, že spáva v obývačke a pre deti má prichystanú izbu. V uvedenej izbe sa zdržiava najmä mal. P., ktorý ku otcovi chodieval počas víkendov a prázdnin. Mal. P. ku otcovi nechodieval, naposledy u neho bola asi pred polrokom. S dcérou sa stretol naposledy v E. S. Q. P.. Izba pre deti je zariadená, nachádza sa tam jedna posteľ, rozťahovací

gauč, stolík a skrine. Otec uviedol, že je evidovaný ako nezamestnaný cca. 1 rok a poberá dávky v hmotnej núdzi v sume 60,-Eur mesačne. Vyjadril sa, že žije zo svojich úspor z podnikateľskej činnosti, ktorú vykonával v minulosti. Vyživovaciu povinnosť voči deťom neplní, starej matke finančne neprispieva. Uviedol, že deťom kupuje potrebné veci ako napr. školské pomôcky a oblečenie. Nepriaznivá situácia v rodine bola riešená od januára 2016. V uvedenom období boli v rodine realizované rôzne opatrenia SPODaSK, ktoré mali pomôcť riešiť vzniknutú situáciu tak, aby mal. deti zostali v starostlivosti matky Y. F.. O spoluprácu bola požiadaná aj psychologička RPPS P. P. Ď., ktorá s rodinou intenzívne a dlhodobo spolupracovala. V rodine sa situácia na krátky čas zlepšila a deti boli počas tohto obdobia v starostlivosti matky. Počas celého obdobia riešenia nepriaznivej situácie v rodine od januára 2016 až do októbra 2016 otec mal. detí neprejavil záujem o podanie návrhu na zmenu zverenia mal. detí, a nežiadal o zverenie mal. detí do svojej osobnej starostlivosti aj napriek tomu, že o situácii v rodine bol informovaný zo strany detí, starej matky aj úradu. Situácia v rodine sa od vydania uznesenia o neodkladnom opatrení sp. zn. 23P/72/2016 zo dňa 3.11.2016 výrazne nezmenila. Na základe dlhodobo nepriaznivej a veľmi zložitej situácie v rodine, ktorá negatívne vplývala a vplýva na zdravý psychický, fyzický a sociálny vývoj mal. detí kolízny opatrovník navrhuje zveriť mal. deti do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Navrhuje tiež upraviť stretávanie sa maloletého P. s otcom. Stretávanie mal. detí s matkou ponecháva na rozhodnutí mal. detí a po dohode matky so starou matkou. Mal. P. má veľmi vážne narušené vzťahy a väzby s oboma rodičmi a odmieta možnosť byť v ich osobnej starostlivosti. Pri rozhodovaní je potrebné a dôležité tiež zohľadniť skutočnosť, že mal. deti majú medzi sebou veľmi blízky súrodenecký vzťah a väzby, ktoré by nemali byť narušené a pretrhnuté. Táto skutočnosť by mohla mať v budúcnosti veľmi nepriaznivý vplyv najmä na mal. P., pre ktorého sestra v súčasnej situácii predstavuje veľkú oporu a životnú istotu.

14. Súd ďalej prečítal správu psychologičky referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Martin zo dňa 11.7.2017, ktorá na žiadosť súdu vykonala konzultáciu s rodičmi a mal. deťmi. Na základe projektívnych metód a štruktúrovaného pohovoru s mal. deťmi konštatovala, že mal. deti chcú byť až do obdobia plnoletosti ponechané v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Majú k nej vytvorený pozitívny vzťah a oceňujú rodinné prostredie, klud, pokoj, v ktorom sa môžu normálne sústrediť na svoje školské povinnosti a každodenný život. Mrzí ich charakter prevládajúcich vzťahových väzieb medzi rodičmi a starou matkou a nestotožňujú sa s vyjadreniami rodičov na adresu starej matky ako napr. jej zištný motív NOS. To, že bývajú so starou matkou vnímajú ako „záchranu“. Život v rodinnom dome v P. spájajú s obavami a pocitom stresu a napätia. Radi by bývali spolu s matkou, ale nedokážu prijať jej partnerský vzťah. Pripúšťajú pocity smútku, že danú situáciu musia zažívať a riešiť. Stav neistoty vplyva na emocionálne prežívanie najmä u mal. P., ktorý pripustil prítomnosť pocitov napätia, nervozity, nekľudu a stresov, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú kvalitu jeho prežívania. Mal. P. i P. vyjadrili jednoznačné želanie zostať v NOS. Obávajú sa, že v prípade zverenia do otcovej starostlivosti, by neskôr museli akceptovať prípadnú sriedavú starostlivosť u oboch rodičov. Mal. P. vyjadril záujem len o stretávanie s otcom každý druhý víkend od piatku 16.00 hod. do nedele 18.00 hod. Mal. P. nevyjadrila záujem o úpravu styku s rodičmi. Matka i otec vyjadrovali nesúhlas so zverením detí do NOS. Vyjadrovali nespokojnosť, že stratili výhradné rodičovské postavenie a možnosť neobmedzeného styku s deťmi. Otec vyjadril možnosť v prípade zverenia detí do svojej starostlivosti, že by akceptoval týždenné pobyty detí u starej matky a víkendy by trávili u neho. Po realizácii poradenského procesu, ktorý mal párový i rodinný charakter možno konštatovať, že vzhľadom na odlišné, rovnako silné postoje všetkých zúčastnených nedošlo k nájdeniu optimálneho riešenia. Z psychologického hľadiska sa javí vhodné brať do úvahy popísané emocionálne prežívanie mal. detí, pretože má dopad na kvalitu ich terajšieho života a ovplyvňuje ich postoje voči zvereniu a úprave styku s rodičmi. Z uvedeného dôvodu je vhodné viesť rodičov a starú matku k zmene vzťahových kvalít medzi sebou, aby nedochádzalo k vyostrovaniu situácií a znižovaniu ich autority. Viesť rodičov a starú matku k spracovaniu minulosti, ktorá by im nebránila v efektívnej kooperácii a komunikácii. Pri rozhodovaní o zverení detí brať do úvahy zachovanie súrodeneckej väzby, ktorá javí črty citového puta, pomoci, podpory a porozumení. Rodičia boli upozornení na riziká možnej traumatizácie mal. detí, možný výskyt ich neadekvátneho správania, prípadne na zhoršenie celkového psychosomatického zdravia. Vzhľadom na komplikované vzťahy medzi rodičmi a starou matkou sa javí vhodné súdnoznalecké skúmanie.

15. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len „ZR“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné

a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

16. Podľa § 45 ods. 2 ZR, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

17. Podľa § 45 ods. 3 ZR, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

18. Podľa § 45 ods. 4 ZR, Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

19. Podľa § 45 ods. 6 ZR, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

20. Podľa článku 5 veta prvá ZR je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

21. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. Na základe zhodnotenia vykonaných dôkazov jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na rozhodnutie o zverení mal. detí P. Y. P. F. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F.. V konaní bolo preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 21P/8/2014 zo dňa 6.5.2014, právoplatným dňa 5.6.2014, bolo rozvedené manželstvo rodičov mal. detí, ktoré boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky. Otec P. F. sa zaviazal platiť výživné vo výške 40,-Eur mesačne na mal. P. a 30,-Eur mesačne na mal. P., so splatnosťou do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Na tunajšom súde sa tiež viedlo pod sp. zn. 6P/80/2016 konanie o návrhu starej matky B. F., A.. XX.X.XXXX, na zverenie mal. detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti, pričom konanie bolo uznesením č.k. 6P/80/2016-91 zo dňa 29.9.2016 zastavené po späťvzatie návrhu. Navrhovateľka vzala svoj návrh späť z dôvodu, že mal. deti sa vrátili do domácnosti matky - mal. P. dňa 25.4. a mal. P. dňa 7.8.2016. Podľa správy ÚPSVaR zo dňa 23.9.2016 (nachádzajúca sa na č.l. 89 - 90 spisu sp. zn. 6P/80/2016) došlo postupne v období od mája 2016 k zlepšeniu vzťahov v rodine matky, a to po opakovaných individuálnych i párových stretnutiach s psychologičkou RPPS. Po niekoľkých mesiacoch od návratu detí do domácnosti matky sa situácia opätovne výrazne zhoršila, čo viedol k podaniu návrhu zo strany ÚPSVaR Martin, pracovisko Turčianske Teplice na nariadenie neodkladného opatrenia - odovzdania mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Vzhľadom na dôvody, ktoré z návrhu OSPODaSK vyplynuli, súd návrhu vyhovel a zároveň na podnet orgánu začal konanie z úradnej povinnosti. Mal. deti P. a P. F. bývajú od obdobia nariadenia neodkladného opatrenia v spoločnej domácnosti u starej matky. Ako preukázali správy zo sociálneho prieskumu, stará matka má v mieste bydliska vytvorené priaznivé podmienky na zabezpečenie starostlivosti o deti, tieto tu majú vlastnú izbu,

osobné veci i školské potreby. Ohľadne jej starostlivosti o maloletých neboli zistené žiadne negatívne poznatky. Podľa § 43 ods. 1 ZR, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti. Súd na pojednávaní mal. detí vypočul a tieto boli zároveň opakovane vypočuté kolíznou opatrovníčkou. Vyjadrenia a názory maloletých sú v podstate jednoznačné v tom, že sa v domácnosti u starej matky cítia dobre, bezpečne a chcú u nej zostať i naďalej. Naopak situáciu v domácnosti matky vnímali ako veľmi nepriaznivú, dokonca až ohrozujúcu ich bezpečnosť, či psychickú integritu. Okrem požívania alkoholu v domácnosti matky, a to i samotnou matkou, im dlhodobo prekážalo najmä spolužitie s jej partnerom F. Y., ktorý sa podľa nich správal nevyspytateľne, niekedy až agresívne. Mal. P. napr. uviedla, že ju partner matky chytil za vlasy a ťahal až k zemi. Medzi matkou a partnerom podľa nich dochádza ku konfliktom, hádkam, najmä keď požívajú alkohol. Vzťahy maloletých s matkou sú veľmi vážne narušené, čo je zrejmé aj zo skutočností, že od času odchodu detí z P., do doby rozhodnutia súdu, čo je vyše 8 mesiacov, sa matka s mal. deťmi v podstate nestretáva, ani ich nekontaktuje, s výnimkou občasných telefonátov s mal. P.. Sama vypovedala, že mal. P. stretla napr. pred nemocnicou v P., keď išiel na bicykli, ale ho nevolala k sebe. Podľa nej deti odišli iba z toho dôvodu, že u starej matky si môžu robiť čo chcú a nejaké vážnejšie problémy vo výchove a starostlivosti napriek zisteným skutočnostiam nepripúšťala. Ako matka sa nechce pred deťmi ponížovať, prosí sa o to, aby sa mohla s nimi stretnúť. K tomu ešte možno doplniť, že podľa vyjadrení starej matky, určite by deťom v stretnutí s matkou nebránila, však umožňuje aj styk otca s mal. P.. Matke maloletých posielala sms správy, kde ju oslovila, aby sa o veci porozprávali, takisto že sa môže stretnúť s deťmi, no táto v podstate reagovala len tak, že sa vyprosovať nebude a posielala rôzne vulgárne a urážlivé sms-ky. Z uvedeného bez pochybností vyplýva, že sa jedná o problém dlhotrvajúci a nejde len o krátkodobé narušenie vzťahov.

22. Čo sa týka pomerov na strane otca, tento súdu dňa 5.6.2017 t.j. v deň jedného z pojednávaní doručil návrh na zverenie mal. detí do svojej osobnej starostlivosti, pričom na pojednávaní sa vyjadroval aj k otázke možnosti zveriť maloletých do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Súd tento návrh vzhľadom na zásadu hospodárnosti konania ako i potreby vykonania ďalšieho dokazovania vylúčil na samostatné konanie. Otec síce pred súdom prejavuje záujem o zverenie mal. detí do svojej osobnej starostlivosti, avšak jeho reálne úkony a správanie tomuto deklarovanému záujmu nezodpovedajú. Už na začiatku konania v podstate znemožnil kolíznej opatrovníčke prešetrovanie pomerov v mieste jeho bydliska, nakoľko adresu bytu, v ktorom býva zatajoval a túto oznámil až súdu na druhom pojednávaní dňa 24.4.2017. Následne zasa nezabezpečil predloženie nájomnej zmluvy, hoci tvrdí, že byt má v prenájme, za ktorý platí nájomné 200,-Eur mesačne. Byt má mať prenajatá i ďalšia osoba H. Y., o ktorom otec tvrdí, že platí rovnaké nájomné 200,-Eur mesačne. Otec doložil potvrdenia o vklade peňažných prostriedkov v hotovosti na bankový účet X. X., Y.X., podľa ktorých platil čiastky od 200 do 410,-Eur mesačne, ktoré majú byť úhradou na nájomné. Otec doposiaľ nepreukázal kto je prenajímateľom bytu, ani skutočnosť, či stále má uzavretú platnú nájomnú zmluvu, prípadne na akú dobu. Súdu neboli preukázané ani skutočné zárobkové a majetkové pomery otca. Tento je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na ÚPSVaR Martin od 23.5.2016. Dávky v hmotnej núdzi poberal v období augusta až októbra r. 2016. Mal podanú žiadosť o invalidný dôchodok, ktorá mu bola zamietnutá. Opakovane ku svojím pomerom vypovedal, že nemá žiaden príjem, pričom nájomné i ďalšie výdavky uhrádza z úspor, ktoré má ešte z obdobia, kedy vykonával podnikateľskú činnosť. Naproti tomu zasa potvrdil informáciu, že má nedoplatky na zdravotnom a sociálnom poistení z obdobia podnikania. Podľa svojho vyjadrenia nemá úspory na žiadnom účte, ale u seba. Skutočnosť, či by bol prípadne spôsobilý zabezpečiť podmienky bývania a výživy mal. detí do budúcnosti otec doteraz vierohodne nepreukázal. Podľa vyjadrení mal. detí, tieto s prípadným zverením do osobnej starostlivosti otca nesúhlasili. Mal. P. sa s otcom stretáva iba minimálne, mimo jeho bydliska napr. v reštaurácii. Ku svojmu vzťahu k otcovi sa vyjadřila tak, že o stretávanie s ním nemá záujem aj z toho dôvodu, že hovorí len rôzne klamstvá, pretvaruje sa aj pred bratom, vymýšľa si. Mal. P. uvádzal, že s otcom sa chce stretávať, majú dobré vzťahy, ale napriek tomu chce zostať u starej matky. Otec aj predtým, kým maloletí bývali u starej matky, sa o neho zaujímal, no tú situáciu u matky s jej partnerom nejakým spôsobom nemal záujem riešiť. V súčasnosti otec súhlasí so zverením maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a rovnako nežiada úpravu styku s maloletými deťmi.

23. Vychádzajúc zo základných zásad rodinného práva musí rozhodnutie súdu vždy zohľadňovať najlepší záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní najlepšieho záujmu mal. detí hodnotil jednotlivé

kritériá, ktoré sú definované v článku 5 Zákona o rodine, a to najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností. Podľa presvedčenia súdu po zohľadnení uvedených kritérií, názorov mal. detí ako i pomerov na strane rodičov a starej matky je zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti za súčasného stavu v ich najlepšom záujme. Súd zamietol návrhy na ďalšie dokazovanie vypracovaním znaleckého posudku, nakoľko mal za to, že vykonané dôkazy poskytujú dostatočný podklad pre rozhodnutie súdu. Doplnenie dokazovania opätovnými výsluchmi mal. detí ako aj psychologickým vyšetrením by podľa súdu viedlo len k ďalšiemu prehľbovaniu napätia medzi účastníkmi a k predĺžovaniu obdobia neistoty, čo ako vyplynulo aj z obsahu správy psychologičky RPPS, nepriaznivo vplyva na emocionálne prežívanie detí a zhoršuje kvalitu ich života. Navyše pokiaľ by v budúcnosti vznikla nevyhnutná potreba nariadenia znaleckého dokazovania, toto môže byť realizované v rámci konania o návrhu otca na zverenie mal. detí do jeho osobnej starostlivosti. Po zrušení rozhodnutia odvolacím súdom sa súd zameril v ďalšom na zistenie skutkového stavu v čase rozhodovania. Zistil, že názor maloletých detí sa nezmenil, rovnako trvajú na svojich výpovediach. Otec časom zmenil svoj postoj, aktuálne súhlasí s náhradnou osobnou starostlivosťou a nežiada upraviť styk s maloletými deťmi.

24. Podľa § 45 ods. 7 ZR, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

25. Podľa § 45 ods. 8 ZR, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

26. Podľa § 62 ods. 1,2 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

27. Podľa § 62 ods. 4, 5 ZR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

28. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

29. Podľa § 77 ods. 1 ZR, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

30. Podľa § 81 ods. 1 ZR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

31. Pri rozhodovaní o výške výživného súd zohľadňoval jednak pomery na strane rodičov a starej matky, ako aj oprávnené potreby a vek mal. detí. Súd mal preukázané, že mal. P. F. je žiakom N. Š. U. O. Q. P., kde navštevuje 9. triedu. Do školy dochádza autobusom. Mal. P. je študentkou X. E. Š. E. Y. X. Q. P. - U., pričom navštevuje 3. ročník. Náklady na maloletých sú najmä strava, oblečenie, hygienické potreby, cestovné do školy, obedy, školské pomôcky a poplatky, náklady na školské výlety, mobilné telefóny a pod.. Nejaké osobitné či mimoriadne výdavky napr. súvisiace so zdravotnou starostlivosťou či záujmovými činnosťami detí účastníci neuvádzali. Stará matka však v tomto smere poukázala, že jej vznikli vysoké výdavky na oblečenie a obutie detí, keď prišli do jej domácnosti, vzhľadom na to, že im matka nabalila iba nevyhovujúce oblečenie a žiadnu obuv. Stará matka B. F. poberá starobný dôchodok vo výške 402,70,-Eur mesačne, prídavky na deti vo výške 47,36,- Eur a opakovaný príspevok vo výške 278,18,- Eur mesačne. Za byt uhrádza platby do bytového spoločenstva 200,-Eur mesačne, elektrinu 27,50,-Eur mesačne, plyn 11,-Eur štvrťročne, televíziu P. 25,-Eur mesačne, daň a miestne poplatky za komunálny odpad. Matka Y. F. bola od 18.1.2016 do 16.08.2018 zamestnaná v spol. S. H., X..H..E., P. ako operátor - obsluha stroja. Podľa správy zamestnávateľa dosiahla priemernú čistú mzdu za rok 2016 v sume 476,-Eur mesačne, za rok 2017 v sume 591,-Eur mesačne a za 8 mesiacov roku 2018 v sume 657,-Eur. V súčasnosti pracuje v spoločnosti X. S., X..H..E., od 22.08.2018, kde jej pomerná mzda za mesiac august 2018 bola v sume 140,56,- Eur. Aktuálne je matka na PN. Býva stále v P., pričom v spoločnej domácnosti s ňou žije i priateľ F. Y., ktorý má pracovať u predchádzajúceho zamestnávateľa ako matka. Ďalej potvrdila, že má i príjem z prenájmu domu 250,-Eur mesačne, ktorý bol kupovaný na hypotéku, pričom vlastne z prenájmu je platená hypotéka. Príjem z prenájmu je zdanený. Svoje mesačné výdavky na bývanie uvádzala 142,-Eur plyn, 35,-Eur elektrina, 15,-Eur T. S., 15,-Eur internet, 40,-Eur telefóny E. (čo zahŕňalo i platby za mal. deti). Ďalej uvádzala náklady na cestovné do práce, hypotéku 250,-Eur, pôžičku F., daň z nehnuteľností a poplatky za komunálny odpad. Ako súd uvádzal v odseku 14/ odôvodnenia, otec je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na ÚPSVaR P. od 23.5.2016. Dávky v hmotnej núdzi ani iné preukázateľné príjmy v súčasnosti nepoberá. Vypovedal, že za nájom 3-izbového bytu, v ktorom býva ešte s jedným nájomcom platí nájomné vo výške 200,-Eur mesačne, pričom má úspory z obdobia, kedy vykonával podnikateľskú činnosť. V akej výške má mať usparené peňažné prostriedky doposiaľ žiadnym spôsobom nepreukázal, pričom uviedol, že jeho zdravotný stav je podstatne horší ako v čase predchádzajúceho rozhodovania, odpadáva, má záchvaty spôsobené nálezom v hlave. Z týchto dôvodov nemôže aktuálne vykonávať žiadnu činnosť, a nasporené finančné prostriedky použil z časti na vyplatenie dlhov a z časti na svoj zdravotný stav. Zdravotný stav potvrdil na pojednávaní aj maloletý a stará matka, ktorý maloletý bol prítomný jednému zo záchvatom otca.

32. V zmysle ustanovení Zákona o rodine sa na výžive dieťaťa musia podieľať obidvaja rodičia pomerne, podľa svojich možností, schopností, zárobkových a majetkových pomerov. Súd pritom zohľadňuje aj celkovú životnú úroveň rodičov, na ktorej má dieťa právo primerane sa podieľať. Po zohľadnení všetkých rozhodujúcich skutočností súd určil výživné zo strany matky vo výške 100,-Eur mesačne na mal. P. a 70,-Eur mesačne na mal. P.. Výška výživného podľa záveru súdu zodpovedá súčasným pomerom, možnostiam, schopnostiam, zárobkovým pomerom matky ako aj veku a odôvodneným potrebám mal. detí. Matka je zamestnaná, dosahuje pravidelný príjem a navyše má aj príjem z prenájmu nehnuteľnosti. Na nákladoch spoločnej domácnosti sa môže primerane podieľať i partner matky, ktorý s ňou dlhodobo žije. Otcovi bolo určené výživné v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na neploleté nezaopatrované dieťa na každé dieťa zvlášť. Súd dospel k záveru, že aktuálny zdravotný stav otca je vážny, má nález na mozgu, máva záchvaty (čo potvrdila stará matka aj maloletý), odpadáva, čo mu neumožňuje aktuálne vykonávať žiadnu činnosť. Pokiaľ mal nasporené finančné prostriedky, tieto využil z časti na dlhy a z časti na náklady súvisiace s bývaním a zdravotným stavom. S danou výškou výživného otca súhlasila aj stará matka. Súd výživné určil od právoplatnosti uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia č.k. 23P/72/2016-21 dňa 6.12.2016, v ktorom čase sa už mal. deti nachádzali v starostlivosti starej matky. Od tohto času, až do doby vyhlásenia rozhodnutia rodiča na výživu maloletých žiadnym peňažným plnením neprispievali. Matke potom vznikol nedoplatok na výživnom za obdobie od 6.12.2016 do konca mesiaca november 2018 tzn. za 23 mesiacov a 26 dní, čo predstavuje po zaokrúhlení sumu 2.383,98,-Eur u mal. Michaely [(100,-Eur : 31 dní = 3,23,-Eur/denne x 26 dní) + (23

x 100,-Eur)] a 1.668,76,-Eur u mal. Martina [(70,-Eur : 31 dní = 2,26,-Eur/denne x 26 dní) + (23 x 70,-Eur)]. U otca vznikol nedoplatok za obdobie od 06.12.2016 do konca mesiaca november 2018 tzn. za 23 mesiacov a 26 dní, čo predstavuje po zaokrúhlení sumu 653,90,- Eur u oboch detí [(27,13,-Eur : 31 dní = 0,87,-Eur/denne x 26 dní) + (6 x 27,13,-Eur, 12 x 27,32 eur, 5 x 28,08 eur)]. Nedoplatok na výživnom súd obom rodičom s poukazom na ust. § 232 ods. 4 CSP povolil zaplatiť v splátkach, matke po 30,-Eur mesačne a otcovi po 10,-Eur mesačne splatných spolu s bežným výživným na každé dieťa zvlášť mesačných splátka s tým, že omeškanie so zaplatením niektorej splátky bude mať za následok splatnosť celého plnenia. S poukazom na ust. § 45 ods. 8 ZR súd určil splatnosť výživného na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny P.

33. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 52 CMP tak, že účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov, nakoľko nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania, ani žiaden z účastníkov náhradu trov konania nežiadal priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).